

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 23. junija 1928.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 74.

Kri v narodni skupščini.

Ves naš narod stoji pod morečim vtisom strašnega zločina. To, o čemur se ne bi upal nikdo sanjati, kar ne pozna doslej še zgodovina nobene kulturne države, se je moralo zgoditi nam. Pravimo nam, zakaj ta katastrofa mora globoko odjekniti v slehernem državljanu in bo imela najtežje posledice za konsolidacijo notranjih razmer, še težje in obupnejše bo pa vplivala na naš ugled in kredit pri zunanem kulturnem svetu. Kakor da ni bila Kalvarija, ki jo je pretrpel naš narod do osvobojenja dovolj trpka, kakor da kupa bridkosti ni bila še do vrha polna, nam je bil poslan v času, ko se pripravljamo na desetletnico ujedinjenja, še udarec, ki stoji osamljen v zgodovini kulturnih narodov.

V narodni skupščini so v sredo dopoldne sredi med debato padli narodni poslanci Pavle Radič, dr. Gjuro Basariček, Stepan Radič, dr. Ivan Pernar in Ivan Grandja — prva dva mrtva, slednji trije ranjeni od projektilov, ki jih je proti njim izstrelila roka propalnice Puniša Račiča, zločinca, ki je mogel — ne ve se kako — priti v narodno skupščino kot predstavnik naroda. Za barbarski način tega zločina, ki se je izvršil nad predstavniki in voditelji naroda, ne more biti nobene besede, ki bi ga mogla omiliti. Ni sredstev, ki bi mogla izbrisati krvavih sledov, ki jih je pustila za seboj zločinska roka.

V teh težkih, najtežjih momentih se pa nikakor ne smemo spuščati v inkriminacije. Katastrofa nas je dolete-

la baš v času, ko nam je treba največ energij za notranjo konsolidacijo in ko bi morali zunanemu svetu pokazati vsa naša stremjenja po ustvarjanju delu in železno našo voljo, da hočemo in moramo postati gospodarsko jaki, da bomo mogli slediti nalogam, ki so nam namenjene v historiji.

Kot smotreni gospodarji moramo tudi v tem najtežjem času ohraniti popolno ravnotežje. Težke žrtve, ki so jih morali doprinesiti narodni poslanci na oltar domovine, naj nam bodo v spodbudo, da z največjim požrtvovanjem napravimo vse, kar je potrebno, da ohranimo mir, ki ga potrebujemo, kakor mogoče še nikdar. Vsaka nepremišljenost bi mogla imeti ob takih momentih najtežje posledice, ki jih v današnjih bridkih časih noben človek želeli ne more. Zato moramo pokazati, da moramo tudi ob najhujšem viharju ohraniti hladnokrvnost, da smo v bojih in težavah ojekleneli in da smo zato v stanju mirno prenašati tudi najhujše. V momentu, ko je vest o bestijalnem zločinu pretresla ves naš narod, moramo položaj trezno in mirno presojati in vsak, še tako upravičen izbruh ogorčenja, v korist najvišjih interesov zatreči.

Spomin na nepozabne narodne mučenike, na žrtve, ki so padle pri delu za prosep in koristi naše domovine, proslavimo najčastneje s pozitivnim, mirnim gospodarskim delom za konsolidacijo in ojačenje naše države. Narodnim mučnikom čast in slava!

Šesta redna glavna skupščina Zveze industrijcev za Slovenijo.

Danes se je vršila v sejni dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo šesta redna glavna skupščina Zveze industrijcev. Kako zelo se zavedajo zastopniki naše industrije pomembnosti zdravega skupnega delovanja in pa smotrene organizacije, je posvedočila današnja skupščina, ki se je je tako množično udeležila naša industrija.

Kmalu po desetih je otvoril zvezni predsednik g. Dragotin Hribar zborovanje ter predvsem pozdravil zastopnika velikega župana ljubljanskega, načelnika ministrstva g. dr. Rudolfa Marna, zastopnika velikega župana mariborskega sekcijskega svetnika dr. I. Rateja, zastopnika ljubljanske in mariborske oblasti gg. dr. Juro Adlešiča in Marko Kranjca, predsednika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo ter Ljubljanske borze g. Ivana Jelačina ml., podpredsednika Centrale industrijskih korporacij g. dr. Frana Windischerja, zastopnika zagrebškega Saveza industrijcev g. dr. Pandakovića in vse druge zastopnike raznih oblasti in korporacij, med katerimi smo opazili zastopnike: gradbene direkcije, direkcije državnih železnic, načelnika rudarskega glavarstva g. ing. Stergarja, direkcije šum in finančne delegacije.

Predsednik imenuje za verifikatorja zapisnika g. insp. Pišlerja in g. barona dr. Borna, za skrutinatore pa gg. dr. Obersneta, St. Širca in ing. B. Hribarja. — Spominja se nato dveh zaslužnih predstavnikov industrije, ki sta preteklo leto zatislila za zmerom oči, g. dr. Radoslava Pipuša iz Maribora in g. Frana Ahačiča iz Trziča. Zborovalci se dvignejo s sedežev ter zakličejo obema: Slava!

Zveza je storila vse, kar je le mogla storiti v dobrobit industrije. Sklicala je dve izredni skupščini, na katerih je obravnavala vsa pereča vprašanja. Pred vsem je šlo za demontažno industrijsko politiko, ki naj bi predvsem zadela Slovenijo. Beograd pričetkoma ni imel prave uvidevnosti, vendar je pa polagoma prodrlo naziranje, da more industrija le tam uspevati, kjer ima vse predpogoje. Druga skupščina se je bavila z oblastnimi davčninami na elektriko in premog.

Nadalje naglašala predsednik predvsem zasluge Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, ki je vedno radevolje podpirala zvezo, za kar se ji zahvaljuje.

V svojem nadaljnjem govoru gosp. predsednik na kratko omenja delovanje zveze.

Nato apelira na oba oblastna odbora, naj pri sestavi oblastnih proračunov stopita v neposredno zvezo s prizadetimi korporacijami in naj gledata na to, da ne bo en stan preveč preobložen, marveč se naj vse datjave sorazmerno razdele na vse stanove.

Konečno predlaga udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Aleksandru in njegovi rodbini, kar se z navdušenjem sprejme.

Po prehodu na dnevni red pozdravi skupščino predsednik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Ivan

Jelačin ml., ki povdarja v svojem govoru, da ga prav posebno veseli, da je mogla zbornica nuditi zvezi industrijcev v svoji palači streho. Skupni so interesi, ki jih zastopata zveza in zbornica. Prepričan je, da mora skupno in sporazumno delovanje vseh teh gospodarskih korporacij industrije, obrti in trgovine voditi do uspeha. Obdržati pa moramo vsepovsod mirno kri in kolikor mogoče pomirjevalno vplivati na še tako razburkane politične razmere. Bili so težki boji in še težji nas morda čakajo. Toda ne smemo kloniti duhom. Pripravljeni moramo biti tudi na žrtve. Govornik zagotavlja kot predsednik zbornice, da bo le-ta vedno lojalno podpirala delovanje zveze.

Zastopnik zveze hrvatskih industrijcev g. dr. Pavdaković se v iskrenih besedah zahvali za pozdrav ter izroči pozdrave hrvatskih industrijcev.

Zvezni tajnik g. inž. Milan Šuklje poda na to izčrpno poročilo o poslovanju Zveze v letih 1925, 1926 in 1927. V poročilu se v glavnem povdarja, da se naj naši odgovorni državni predvsem posvetijo gospodarskim nalogam. Ustanovi naj se gospodarski svet, ki bo gotovo pripomogel do smotrene gospodarske iniciative in stabilnosti. Za gospodarski napredek je pa potrebno tudi brezhibno poslovanje upravnega sodstva, da se ne bodo več čule nikakšne pritožbe. Glede ureditve neposrednih davkov se je doseglo, da se je ta davčna panoga načeloma izenačila za vso državo. V bodoče pa gre predvsem za noveliranje zakona o taksah, ker je bil sedanji zakon precej krivičen prečanskim pokrajinam. Glede števila oblasti je želeli, da se zmanjša isto na minimum in da se za vso državo uredi financiranje oblastnih samouprav po enotnih smernicah.

Zvezni tajnik g. dr. Adolf Golia je na to poročal o naši trgovinski politiki ter povdarjal, da je uspevanje in razmah naše komaj porojene industrije predvsem odvisna od smotrene državne trgovinske politike. Država naj štiti naša solidna podjetja ter pospešuje predvsem produkcijo onih predmetov, ki jih moramo danes vsled nezadostne domače proizvodnje uvažati iz inozemstva. Najuspešnejše sredstvo državne trgovinske politike so pa zaščitne carine na predmetih, ki jih izdelujeta domača industrija in obrt.

Nato je g. tajnik dr. Golia poročal o socialni zakonodaji. Opisal je našo zakonodajo, pokazal vse njene nedostatnosti, jo primerjal z zakonodajami drugih držav ter podal direktive za reformo obstoječih predpisov.

Vsa poročila s obila sprejeta z odobravanjem, na kar je dal predsednik prečitati stavljenе resolucije, ki so jih sprejeli brez debate. Ravnotako so soglasno sprejeli računsko zaključke za poslovna leta 1925, 1926 in 1927. Pregledovalca sta našla proračune v redu ter predlagala odboru odveznico, kar je bilo soglasno sprejeto. Ravnotako je bil soglasno in brez debate sprejet proračun za leto 1928. Nato so se vršile volitve. Dosedanji revizor g. Franc Golob je prosil, naj se oprostí vseh funkcij.

Odobrila se je kooptacija v odbor zveze gg. Ignaca Florjančiča in Konrada Gologranca.

Zlata valuta v Franciji.

Ta teden bo Francija konečno samirala svojo valuto. Faktično je frank že skoro dve leti stabilen. Kar pa namerava izvršiti francoska vlada, to ni nič drugega, nego zopetna uvedba zlate valute, ki jo je Francija začetkom vojne praktično ukinila, ko je uvedla prisilni tečaj za svoj papirnati denar. Parlamentu bodo predložili sledeče zakonske predloge, s katerimi se naj uzakoni stabilizacija. Predvsem bodo predložili parlamentu predlog, ki določa modalitete novega vrednotnega sistema, predvsem vrednost nove novčene enote. Drugi zakon naj uredi potom nove konvencije med francosko vlado in francosko narodno banko likvidacijo obveznosti, ki jih ima država pri narodni banki. Regularna stabilizacija se bo praktično na ta način izvršila, da bo novi zakon fiksiral vsebino zlata nove vrednostne enote, ki jo bo imel frank, ki je izgubil štiri petine svoje predvojne vrednosti. Zlata vrednost predvojnega franka je znašala 0.326 gramov zlata legirunge, oziroma 0.29 gramov čistega zlata. Vrednost zlatega franka naj ima za podlago že dve leti stabilni tečaj papirnatega franka, torej eno petino, t. j. 0.06 gramov čistega zlata. Zamenjava papirnatega denarja za zlato bodo zaenkrat omejili le za transakcije z inozemstvom. Konvertibilnost za notranji promet bodo pozneje uvedli. Zlati novci torej zaenkrat ne bodo prišli v promet.

PLENARNA SEJA ZBORNICE TOI.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani ima v sredo, dne 27. junija 1928 ob 8. zjutraj v svoji dvorani javno plenarno sejo z naslednjim dnevnim redom:

1. Zapisnik plenarne seje 15. marca 1928.
2. Poročilo predsednika.
3. Poslovnik.
4. Vprašanje državnih monopolov.
5. Vprašanje preskrbe Slovenije s soljo.
6. Poročilo o izjavi, podani o načrtu zakona o državnih trošarinah.
7. Poročilo o načrtu novega konkurznega reda.
8. Vprašanje detaljnega potovanja in krošnjarjenja.
9. Predstavka zbornice glede nove uredbe za nabavljalne zadrage državnih nameščencev.
10. Vprašanje odpiranja in zapiranja obrtolišč.
11. Poročilo odbora za sestavo pravilnika zavoda za pospeševanje obrti.
12. Samostojni predlogi.

Ljubljanska borza.

Tečaj 22. junija 1928	Povprasevanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold. . .	—	22.925
Berlin 1 M.	13.57	13.60
Bruselj 1 belga	—	7.9385
Budimpešta 1 pengő . . .	9.8975	9.9275
Curich 100 fr.	1093.50	1098.50
Dunaj 1 šilling	7.9875	8.0175
London 1 funt	276.95	277.75
Newyork 1 dolar	56.73	56.93
Pariz 100 fr.	—	223.35
Praga 100 kron	168.05	168.85
Trst 100 lir	297.35	299.35

Ponovno so bili nato izvoljeni naslednji gospodje: Fran Bonač, Franc Galle, Andrew Gasner, Viktor Glaser, Josip Lenarčič, Karel Noot, Franc Roblek, ing. Anton Rudež, Rihard Skubec, Jože Smertnik, Avgust Westen, Franc Woschnagg. Na novo so bili soglasno izvoljeni gg. ing. V. Abel, Ivan Avsenek, Josip Dekleva, ing. Boris Hribar, Maks Horwitz in ing. Milan Kiepač. Za računsko preglednika sta bila pa izvoljena gg. dr. Ciril Pavlin in Fran Ravnikar.

Edini samostojni predlog je stavil g. Franc Golob glede »Trgovskega lista«, kojega naj bi zveza kot nepolitično gospodarsko glasilo, ki si je pridobilo že dokaj ugleda, gmotno in moralno podprla.

Na predlog predsednika se je soglasno sklenilo, da stopi zvezni odbor v zvezo z redakcijskim odborom lista, da se vprašanje reši sporazumno v zmislu stavljenega predloga.

Predsednik je nato z iskreno zahvalo vsem zastopnikom in navzočim članom zaključil zborovanje ob 12. uri.

Ustvarjanje kapitala v Sovjetski Rusiji.

Po nemškem vzoru so v Moskvi ustanovili »Konjunkturni Institut«. Dodeljen je komisarijatu za finance in je izdal o svojih prvih rezultatih obširno poročilo.

Iz tega poročila za l. 1926/27 je videti, da je os vse sovjetske situacije v financah, oziroma v stvarjanju kapitala. Ako se ne bo dalo z roko akumulirati s hitrim tempom kapital, ne bo prišlo do rekonstrukcije. To se glasi paradokso, toda je tako: komunistična država mora s pomočjo kapitala zgraditi produkcijski aparat, ki so ga uničili vojna in prevrati. Ne more se stvarjati tam, kjer se ne nalaga denar in kjer ni zaupanja v denar. Nihče ga tam ne štedi. Ta aksiom iz kapitalističnega sveta velja tudi za sovjetsko gospodarstvo. In to je predvsem nakazano na domači kapital, ker sovjeti ne morejo dobiti denarja v tujini. Leta 1927 je dala sovjetska vlada 70 milijonov srebrnih rubljev v promet: koncem leta 1927 je bilo veliko pomanjkanje denarja, ker kmetovalci čuvajo kovani denar in ga ne dajo v promet. Koncem marca so izdali strogo prepoved, da se ne smejo uvažati iz inozemstva papirnati červonci v Rusijo, dočim je uvoz tujih valut dovoljen brez omejitev. Izvoz sovjetskih bankovcev je prepovedan, tujih valut pa strogo omejen. To je deloma povzročilo notranji padec vrednosti červonca. Stvarno ima v Rusiji dolar svoj uradni in faktični tečaj.

Vse vesti iz Rusije dokazujejo, da je najtežji problem seljak. Sovjeti so mu dali zemljo, sovjeti ga hočejo izobraziti, dajo mu navodila, kako naj racionalno obdeluje zemljo, toda vendar si niso pridobili seljakovega zaupanja. Kakor za carizma, imajo tudi sovjeti proti sebi temno, molčečo in nepremakljivo maso, ki ne verjame in ne daje. Ne verjame v meščanske denarje in ne daje državnim organom.

NOVA VELIKA SLADKORNA TOVARNA V AVSTRIJI.

V Ennsu na Zgornjem Avstrijskem bodo zgradili novo veliko sladkorno tovarno. Tovarna bo stala sredi ozemlja, na katerem zelo dobro uspeva sladkorna pesa. Graditi bodo začeli meseca avgusta. V tovarni bodo predelovali en milijon meterskih stotov pese, iz česar bodo izdelali 1250 do 1500 vagonov »finadnega sladkorja v kockah.

Dolžnost vsakega zavednega trgovca je, da pridobi vsaj enega naročnika na »Trgovski list«!

Jos. Lenarčič:

Organizacija naše domače konjereje.

Vsled izpremenjenih poveljnih razmer je prizadet konjereji v Sloveniji hud udarec, ki je nekaj časa grozil konjereji popolno propast.

Za težke tovore se je že začelo uporabljati v taki meri avtomobilski voz, da je težki mrzlokrvni konj postal nepotreben in zgubil svojega kupca. Tudi naporna kmetijska vprežna dela se vedno bolj nagibajo mehničnemu obratu in le manjše kmetijske površine, v kolikor se za njih obdelavo vsled predragega obrata mehanizacija ne izplača in v kolikor konja še ne izpodrine vol, se bodo še nekaj decenij obdelovale s konjsko vprego, pri kateri pa pride v poštev le lažji mrzlokrvni konj oziroma križanci mrzlokrvnih s toplokrvnimi konji.

Da to dejstvo res obstoji, pričajo prilike, n. pr. v ptujskem okraju, kjer so bili konjereji prisiljeni svoja žrebata težkih kobil prodajati dunajskim mesarjem za zakolj, ker se po napravljenih gospodarskih kalkulacijah vzgoja teh živali do njih dorastlosti več ne izplača.

Tudi lahki toplokrvni konj je dobil v osebnih avtomobilih hudega konkurenta; vendar se tak konj doslej še ne da popolnoma izpodrinuti. Jahalni, kočijski in športni konji se v doglednem času ne bodo umaknili avtomobilu, katerim je poleg navadne lahke vožnje določena zlasti taka uporaba, kakoršno konj pač nikdar ne zmore. Vsaj vidimo, da konkurira avtomobil celo z železnico.

Poleg obče poveljnih obratnih prilik je stopil lahkemu konju nasproti hud sovražnik v obliki občega pomanjkanja denarnih sredstev tako v privatniku, kakor pri javnih organizacijah, kakoršne so državne in pokrajinske organizacije. Če se k temu naravnemu konjskemu sovražniku pridruži še nerazumevanje odločilnih faktorjev za konjogojstvo, se ni čuditi, če se brani država vzdrževati žrebčarne na svoje stroške, da jih najraje opusti, ali pa prevah na oblastne odbore, ki pa se tudi branijo velikih stroškov.

Tako nastopita za one posestnike, ki imajo vsled krmljenjske kakovosti na lastnih zemljiščih in glede pašnih prilik možnost in gospodarsko nujnost, pečati se s konjerejo in kot posledica tega dejstva sledeča gospodarska vprašanja:

1. Ali naj se konjereja dalje goji oziroma ali se jo more gojiti še z uspehom.
2. Ali pa kaže boljše popolnoma opustiti to panogo in prepustiti odgovornim silam v državi, da si preskrbe potreben konjski material za državne potrebe eventuelno z nakupom v inozemstvu, če ga je tam dobiti. V drugem slučaju se pa pojavi za zemljiškega posestnika vprašanje: kje in po kakšni ceni je dobiti ono vprego, koja je potrebna njegovemu kmetijskemu gospodarstvu.

V zadevi konjereje v obče je dana še tretja možnost, in sicer vzgajati konje za športne potrebe in premostrivati svoje gospodarske prilike glede rentabilnosti konjereje za šport. Tam, kjer rentabilnosti ni odločilna, se seveda konjerejec ravna po svojem okusu; toda težko je dobiti somišljenikov za zasnovo skupnega dela.

Ko so si gospodarji, ki imajo gospodarsko in duševno zmožnost ter gospodarsko potrebo za konjerejo, na jasnem, da hočejo vzrejati konje, stopijo v ospredje, med drugimi sledeča vprašanja:

1. Za katero pasmo se je odločiti?
2. Kdo naj vzreja žrebce plemenjake?
3. Komu naj se prodajo mladi konji plemenjaki, žrebci in kobile?
4. Kdo naj vzdržuje žrebčarne?
5. Kako je postopati, da se zasnuje oziroma vzdrži že obstoječi in tak konjski rod, ki more odgovarjati sedanjim zahtevam?
6. Kako je postopati, da napreduje izbran rod?
7. Kje je dobiti sredstva za nakup čistih plemenskih konj za posameznike in za skupnost?
8. Kako prirediti konjski trg, da ima privlačnost za kupce?
9. Kako vzgajati konje za praktično uporabo: a) za ježo, b) za vožnjo in c) za dirkalne svrhe?
10. Kako in kje je sestavljati konjske dvojice ali pare za kočijske ali druge vožne svrhe?
11. Kdo in

kje naj izuči mlade posestnike oziroma oskrbovalce konj za vse one lastnosti, ki so nujno potrebne za konjereje? 12. Ali naj se prirejajo konjske dirke in katere? 13. Kdo naj dirke prireja? 14. Kje je dobiti sredstva za prirejanje dirk?

Tu začrtana vprašanja niso nova in marsikdo je že o njih premišljal morda v celoti, morda le delno, morda tudi še v drugih smereh in se bavi z njimi v praksi. Tudi novi oblastni odbori so se že pečali z vprašanjem konjereje, ker se je že n. pr. v Sloveniji iskalo po primernih posestvih, kjer naj bi se zasnovale oblastne kobilarne. Ni pa prišlo o tem vprašanju pri oblastnih odbori do nikakih pozitivnih in izvedljivih ukrepov.

Ako bi bila rentabilnost v naprej zagotovljena, bi morda vprašanje konjereje bilo že napredovalo. Toda rentabilnost pri državnih in deželnih takih gospodarskih podjetjih je v principu izključena, če ni možnosti postaviti se na stališče monopola, ki bi mogel odstraniti vsako konkurencio in diktirati cene, naj li te odgovarjajo tržnim cenam ali ne in jeli jih more privatni kupec ali ne. Monopolsko postopanje je v gospodarskih vprašanjih v potrajnosti ne vzdržljivo. Toraj treba iskati drugod izhod iz neprijetne zagate.

Za uspešnost konjereje ne zadošča le vzreja mladega konjskega naraščaja, treba je potruditi se za dobro vnovčenje, da postane vzreja rentabilna. V takih prilikah je umestno se ozreti okoli po svetu in gledati, če in kje so se pojavile navedene ali slične misli in kako so se praktično izpeljale.

Izhode se je našlo, in sicer: v organizovanju samopomoči, ki se ni omejila le na teoretične razprave, bodisi v poučnih predavanjih, bodisi v časopisnih člankih, marveč v praktičnem vstopu v življenje.

Tako se je n. pr. na Holštanskem v Elmshornu zasnovala zadruga z mnogimi člani (čez 1000), ki so vplačali v zadrugo visoke zneske kot članarino ali delež po 50 n. mark, plačljivih v petero zaporednih letih po 100 mark in še z dvojnimi jamstvom. S tem so si zagotovili potrebna denarna sredstva. Svrha zadruge je bila gojitev čistokrvnega holštanskega konja kot plemenitega konja za ježo in voz s krepkimi kostmi in visoko, obsežno in uspešno hojo. Zadruga je imela nalogo: 1. Zbiranje žrebcev plemenjakov »Körung«. 2. Nakup žrebcev plemenjakov in njih prodajo. 3. Točno vodenje plemenskih knjig za vse včlanjene živali. 4. Zbiranje kobil »Körung«. 5. Prodaja žrebet. 6. Posredovanje pri nakupu in prodaji plemenskih in mladih konj. 7. Razstave in pregledovanja plemenskih konj. 8. Vzdrževanje jahalne in vozaške šole. 9. Prirejanje lastnih, eventuelna udeležba po tujih prirejenih dirkah.

(Nadaljevanje in konec prih.)

Poljedelstvo in preskrba z žitom v Švici.

V zadnjih treh letih je znašala vrednost produkcije švicarskega poljedelstva: leta 1925 1.5 milijarde frankov, leta 1926 1.43 milijarde frankov in leta 1927 1.4 milijarde frankov. Mleko in njegovi produkti zavzemajo s 36—40% na leto v švicarski poljedelski produkciji prvo mesto. Na produkcijo žita pride komaj 4%. Vprašanje preskrbe z žitom se bo v Švici v najkrajšem času definitivno rešilo. Potem ko je meseca decembra leta 1926 ljudsko glasovanje zavrglo žitni monopol, se sedaj dela na tem, da se uvede prost uvoz žita. Vendar pa bo država še v naprej podpirala domače pridelovalce žita. Premije, ki se imajo v obliki odškodnine podeliti pridelovalcem žita, bodo znašale letno 15 milijonov frankov; od te vsote grede 4 milijoni na račun zvezne državne blagajne. Kar se tiče ostalih 11 milijonov frankov, naj bi se po prvotnem načrtu povišale uvozne carine na žito. Tudi se je govorilo o obdavčitvi domače produkcije moke. Toda oba predloga sta naletela na hud odpor in se najbrž ne bosta izvedla. Radi tega je stopila v ospredje druga

možnost, ki obstoji v tem, da se tako zvana kontrolna pristojbina, kateri je podvrženo vsako v Švico uvoženo blago, poviša od 0.02 franka za 100 kg na 0.10 franka. Tako povišanje bi doprineslo še manjkajočo vsoto 10—11 milijonov frankov. Ta način rešitve je bil v gospodarskih krogih zelo simpatično sprejet, ker ima ta rešitev vsekakor to prednost, da ne bo imela za posledico niti direktno, niti indirektno povišanje cen kruhu.

Delovanje Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo.

(Iz lajnškega poročila na občnem zboru Zveze dne 10. junija 1928 v Novem mestu.)

(Nadaljevanje in konec.)

Socijalno-politične zadeve.

V socijalno-političnem oziru je omejit predvsem nov osnutek zakona o pokojninskem zavarovanju, ki je bil sprejet na izrednem občnem zboru Pokojninskega zavoda dne 16. aprila, ki razširja obveznost zavarovanja tudi na trgovske nameštence. Zveza je stavila k njemu v interesu trgovskih krogov svoje spreminjevalne predloge in zavzela načelno stališče, da ne ugovarja razširitvi socijalnega zavarovanja, vendar naglašajo nujno potrebo, da se upoštevajo utemeljeni predlogi in zahteve naših gospodarskih krogov, ki streme za tem, da se spravijo v sklad in pravilno razmerje upravni stroški i bolniške dajatve s prispevki, ki spričo velike stagnacije v gospodarstvu občutno obremenjujejo delodajalca in delojemalca. Tako je posebno nujna nova razvrstitev obratov v nevarnostne razrede z ozirom na minimalno število nezgodnih slučajev.

Nadse zadovoljivo je poslovanje trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani, ki je postalo po čl. 274 finančnega zakona za leto 1927-1928 samostojen nosilec bolniškega zavarovanja. Društvo deluje že nad 90 let in se bo preosnovalo v samostojen organ Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Koncem leta 1927 je štel 4434 članov. V letu 1926 je odkazalo od čistega dobička bolniške panoge v iznosu 474.327 Din Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu 269.551 Din. Celokupni dobiček bolniške panoge je v štiriinpolletni poslovni dobi znašal 1.450.875 Din, od katerih je bilo Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu odkazanih 426.643 Din.

V okviru mariborskega gremija deluje posebno koristno bolniška blagajna samostojnih trgovcev, ki štejejo 167 zavarovancev. V letu 1927 je imela 70.962 Din 64 par dohodkov, izdatkov za zdravlila i. dr. 58.295 Din 97 par. Skupno premoženje blagajne znaša koncem leta z ostankom prejšnjih let 54.100 Din 17 par. Meseca maja 1927 pa je ustanovil gremij še pomožno blagajno za smrtna slučaje z nazivom »Trgovska samopomoč«. Njen delokrog obsega vso mariborsko oblast in morejo postati člani razen trgovcev tudi predstavniki drugih poklicev. Samopomoč izplača za vsakim umrlim članom njegovim dedičem tolikokrat po 25 Din, kolikor je istočasno članov.

Pri ljubljanskem gremiju pa deluje jako uspešno trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč«, ki šteje dosedaj že 1000 članov. Ti plačajo v smrtnem slučaju vsakega člana po 10 Din posmrtnine, ki jo dobe dediči umrlega. Zeleti je, da bi se naše trgovstvo v večji meri posluževalo tega zavarovanja, ki bi moglo pri velikem številu članstva nuditi preostalim zares izdatne podpore.

Končno je navesti še važno vprašanje ureditve delovnega časa in odpiranja ter zapiranja trgovin. V tem oziru je Zveza po posebni deputaciji posredovala dne 27. marca t. l. pri pomočniku ministra socijalne politike dr. Hočevarju, da pospeši izdajo nove uredbe v zmislu utemeljenih teženj našega trgovstva. Uredba je bila objavljena v »Službenih novicah« z dne 9. maja t. l. in je stopila isti dan v celoti v veljavo. Predvsem je važno, da je dosežen za trgovine s specifijskim in mešanim blagom 10-urni delovni čas. Glede najvažnejših določb uredbe, to je določil, kdaj naj se obrati

odpirajo zjutraj, kdaj naj bo opoldanski odmor in kdaj zapiranje zvečer, določa uredba samo skrajne meje in sicer: lokali ne smejo biti od 1. aprila do 30. septembra odprti niti pred 6. uro zjutraj, niti po 8. uri zvečer, a od 1. oktobra do 31. marca ne pred 7. uro zjutraj in ne po 7. uri zvečer. Okoli poldne, to je od 12. do 13. ure, morajo biti vsi lokali zaprti najmanj eno uro. Poleg gornje meje določa še uredba, koliko ur na dan, odnosno na teden, se sme v vsaki posamezni stroki zaposliti pomožno osebje, in pravi, da je odpiranje in zapiranje urediti tako, da bodo lokali v vsaki posamezni stroki samo toliko časa odprti, kolikor traja za dotično stroko delovni čas pomožnega osebja. Velikim županom pa nalaga uredba, da v toku dveh mesecev, to je do 9. julija, natančneje določijo, kdaj se imajo lokali odpirati in kdaj zapirati. Istotako morajo urediti obratovanje ob nedeljah in praznovanje cerkvenih praznikov. Pri tem pa morajo predhodno zaslišati trgovsko in delavsko zbornico.

Strokovno šolstvo.

Med najvažnejše naloge gremija spada tudi skrb za strokovno izobrazbo trgovcev in trgovskega naraščaja. V teh težkih konkurenčnih prilikah in eksistenčnih borbah je pač še posebno odvisen vsak napredek od temeljite strokovne izobrazbe. V šolskem letu 1926-1927 je bilo v Sloveniji 69 obrtnih nadaljevalnih šol in 12 trgovskih nadaljevalnih šol, katere je obiskovalo skupno 7500 učencev.

Trgovske nadaljevalne šole obstojajo v sledečih krajih: 1. Brežice 17 učencev; 2. Celje 93 učencev; 3. Kamnik 13 učencev; 4. Maribor 159 učencev; 5. Novomesto 23 učencev; 6. Ljubljana 265 učencev; 7. Sevnica 12 učencev; 8. Slovenjgradec 14 učencev; 9. Slovenska Bistrica 21 učencev; 10. Šoštanj 13 učencev; 11. Trbovlje 20 učencev; 12. Trzin 16 učencev.

Vzdrževalni stroški so bili proračunani na 2.500.000 Din. Radi nezadostne podpore s strani države pa so se morali reducirati posebno glede nabave učil, nekatere šole pa so morale celo prenehati predčasno s poukom. Leta 1924 je država prispevala za te šole še 400.000 Din. Nadaljnja leta pa se je ta podpora stalno krčila, tako da je leta 1926/27 znašala komaj še 120.000 Din za obe oblasti. Kako malenkostna je ta podpora priča dejstvo, da so stroški za vzdrževanje obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šol samo v mariborski oblasti dejansko znašali 746.000 Din, v ljubljanski oblasti pa še dokaj več. Dočim so se letošnje leto vzdrževalni stroški še povečali, ker se je ustanovilo nekaj no-

vih šol, je državna podpora za vsako oblast padla na 25.000 Din. Ako hočemo naše strokovno nadaljevalno šolstvo vzdržati vsaj na dosednji višini, je nujno potrebno, da se mu postavi glede vzdrževanja zdrav in trden temelj. Pri tem je misliti na obe oblastni skupščini, saj spada v njih delokrog tudi skrb za omenjeno šolstvo. Njih letošnji proračun kaže, da sta predvideli za podporo obrtnim in trgovskim nadaljevalnim šolam znatne zneske in sicer ljubljanska oblastna skupščina 220.000 Din, mariborska pa 161.532 Din. Radi tega je Zveza pozdravila misel, da prevzamejo oblastne samouprave skrb za strokovno nadaljevalno šolstvo, država in gospodarske korporacije pa jim nudijo primerne podpore.

Statistika zveznega poslovanja.

Zveza je prejela in odpremila v minuli poslovni dobi nad 1500 dopisov, med katerimi vsebujejo mnogi važne nasvete in pojasnila v obrtno-pravnih, davčnih in drugih pereh vprašanjih, podkrepitve raznih prošelj napram oblastim, intervencije in izjave pristojnim oblastnim organom. Posameznim gremijem je Zveza razposlala 43 okrožnic, s katerimi si je deloma pribavila potreben statističen material za oddajo in utemeljitev raznih mnenj in izjav, deloma pa jih obvestila o pereh stanovskih vprašanjih. Zvezno načelstvo je imelo skupno 8 sej, zvezna eksekutiva in ožji odbori pa 4, katerih predmet so bile razprave o tekočih pomembnih gospodarskih in stanovskih vprašanjih. Zvezni tajniki se je udeležil mnogih občnih zborov gremijev in na njih poročal o naših gospodarskih, odnosno trgovskih prilikah in delovanju Zveze. To delo je smatrati kot posebno važno za tesnejšo poglabitev stikov med Zvezo in gremiji.

Iz tega kratkega letnega poslovnega poročila, ki vsebuje najglavnejše momente zveznega delovanja, je razvidno, da je skušala Zveza v težkih prilikah po najboljši možnosti lajšati bremena in neprilike, ki tarejo naše trgovstvo. V predsedniškem poročilu so označena važna vprašanja, ki posegajo živo v interese našega trgovstva in čakajo nujne rešitve, pri tem bo tudi slovensko trgovstvo poklicano, da odda svoje mišljenje in brani ter štiti interese svojih članov. Da pa bo mogla Zveza uspešno izvršiti svojo nalogo, je potrebna vsestranska podpora včlanjenih gremijev. Zato naj postane v bodočnosti še intenzivnejše in globlje sodelovanje vseh gremijev z Zvezo, ki bo rodilo najboljše sadove v korist in procvit slovenskega trgovstva.

Iz naših organizacij.

Uradni dan Zbornice za TOI v Mariboru v sredo, dne 27. t. m. odpade, ker se tega dne vrši zbornična plenarna seja.

Uradni dan »Srežkega gremija trgovcev v Celju« za člane trgovce v gornjegrajskem srezu, ki bi se imel izvršiti dne 25. t. m. v Gornjemgradu in Mozirju, odpade radi gremijalnega občnega zbora. — Načelstvo.

PAPIR SE DRAŽI.

Ker se surovine za izdelovanje papirja draže in ker povpraševanje iz inozemstva narašča, bodo Češkoslovaška, Nemčija in Avstrija s 1. julijem zvišale cene papirja. Nemčija bo zvišala cene za 5 odstotkov. V Avstriji so se predvsem cene ovojne papirja dvignile.

* * *

ZNACILNA IZJAVA MADŽARSKEGA BANČNIKA.

V Novem Sadu je že nekaj dni ravnatelj Anglo-ogrške banke Ladislav Lukac, ki se pogaja z mestno občino radi občinskega posojila. Pri tej priliki je podal zelo značilno izjavo dopisniku zagrebškega »Morgenblatta«. Med drugim je rekel: Kar se tiče ogrsko-jugoslovanskih razmer, so ogrski gospodarski krogi brezpogojno za gospodarsko zblizanje z Jugoslavijo. Misel za jugoslovansko orientacijo se vedno bolj širi. Mi gospodarji hočemo politiko popolnoma izključiti in vidimo le eno, da sta industrijsko zelo razvita Ogrska in agrarna dežela Jugoslavija druga na drugo navezani. Z našimi zvezami hočemo dovesti tuj kapital v deželo, ki ji damo na razpolago svoja lokalna poznanja. Jugoslavija je edina država na Balkanu, do katere ima inozemstvo zaupanje. Rumunija ne more niti enega leja dobiti v inozemstvu, Turčija tudi ne more dobiti posojila. Grška je dobila s pomočjo svojih protektorjev le zelo majhna, neznatna posojila in Bolgarska je mogla dobiti le posojilo zveze narodov. Nasproti temu ima mednarodni denarni trg veliko zaupanje do Jugoslavije, ker so tu vidni znaki resne konsolidacije. Opaziti je le eno napako, kakršna je tudi na Ogrskem — preveč se politizira, čeprav bi bilo bolj želeli, da bi se več delalo in politiko prepustilo politikom. Jugoslovansko-italijansko napetje pač nekoliko moti denarni trg, vendar pa nihče ne verjame, da bi moglo imeti to napetje resne posledice.

* * *

MEDNARODNA PARLAMENTARNA TRGOVSKA KONFERENCA.

Dne 19. junija t. l. se snidejo parlamentarni zastopniki mednarodne trgovine v Versaillesu k 14. kongresu. Kongresi se vrše po inicijativi Irgovskega odseka angleške spodnje zbornice. Njihov namen je, da s sodelovanjem osebnosti, ki hkratu sodelujejo v zakonodaji, dosežejo čim večje izenačenje zakonitih določil, ki zadevajo trgovino, in na ta način nudijo udeležnim državam večjo zaščito njihovih interesov v inozemstvu. Naloge, s katerimi se je konferenca med svetovno vojno bavila in sedanj položaj mednarodne trgovine je neposredno vplival na to, da je konferenca svoj delokrog izdalno razširila. Tako so se konferenice v povojni dobi, ki so se vršile v Rimu, Londonu, Rio de Janeiro itd., bavile z velikimi gospodarskimi vprašanji, ki so splošnega pomena. Tudi na letošnji konferenci so na dnevnem redu jako aktualna vprašanja. Med drugimi se bo razpravljalo o predpogojih za gospodarsko demobilizacijo v carinskih tarifih, o osnovah za sklepanje dolgoročnih Irgovskih pogodb, o zakonitih odredbah za povzdigo mednarodne trgovine, o mednarodnih transportnih vprašanjih. — Kakor čujemo, se iz naše Narodne skupščine ne udeleži tega kongresa ne eden Irgovec, dasi je kongres v prvi vrsti namenjen trgovskim interesom.

* * *

NOVI NAČRTI ZA REŠITEV VPRAŠANJA MEDZAVEZNIŠKIH DOLGOV IN REPARACIJ.

»New-York Times« prinaša iz Pariza zelo značilen dopis o rešitvi reparacijskega problema, s katero se pečajo zainteresirane evropske države in ameriški finančni krogi. V tem dopisu so navedene celo nekatere važne posameznosti, n. pr. da mora biti reparacijski problem kakor tudi vprašanje medzavezniških dolgov rešen na podlagi velike transakcije.

V svrhu rešitve tega problema so bili ponovno zaslišani nekateri mednarodni finančni eksperti. Gre za to: Reparacijski dolg Nemčije, ki znaša teoretično 138 milijard zlatih mark, naj bi se znižal na 32 milijard mark. Ta dolg naj bi Nemčija krila z izdajanjem blagajniških bonov. Ena polovica dolžne vsote (16 milijard mark) bi bila zavarovana z 11 milijardami zlatih mark v obligacijah nemške industrije, kakor je to predvideno v Dawesovem načrtu. Obrestna mera bo

Ivan Hribar:

Moji spomini.

Ker mi je povzdiga tujskega prometa v moji ožji domovini bila vedno jako pri srcu, smatral sem naša posvetovanja v Petrogradu za ugodno priliko, da opozorim brate Ruse, kako napačno ravna, da ne obiskujejo naših, z naravno krasoto tako bogato oblagodarjenih krajev. Znano mi je bilo, da v velikem turistiškem prometu poleg Angležev smatrajo Ruse za najštevilnejše in najboljše goste. In ti gosti so, ker je v Rusiji »pojezdka za granico« (potovanje za mejo) spadala k bontonu, puščali vsako leto stotine milijonov na Nemškem, v Franciji, v Švici in v Italiji. Res sem s svojo opozoritvijo zbudil takoj nekaj zanimanja, ki že koj leto na to ni ostalo brez praktičnih posledic. Želel sem pa pridobiti tudi oznanjevalcev lepote naše domovine na vsem širokem prostranstvu ruske države. Zato sem pri ruski prosvetni zvezi sprožil misel pošiljanja učiteljskega osebja na skupna potovanja, da vidijo svet, si tako razširijo svoje obzorje in zlasti, da spoznajo avstrijske slovanske dežele ter potem postanejo propagatorji za usmerjenje zagraničnega ruskega prometa vanje. Ob enem sem bil prepričan, da mnogi iz teh izletnikov postanejo oznanjevalci slovanske vzajemnosti.

Na poslednje sem polagal veliko važnost od tedaj, odkar sem prišel do prepričanja, da se Avstrija ne bo odrekla svoji velikomemski usmerjenosti in da si njeni slovanski narodi — naj store, kar hočejo — ne bodo pridobili naklonjenosti korenito nemške dinastije in ne dvorskih krogov. Res je ta moja misel našla v Rusiji toliko umevanja, da je že leta 1909. obiskalo našo domovino v nekaj oddelkih vsega vkup 128 ruskih učiteljev in 217 učiteljic. Seveda bo tej akciji trajen uspeh zagotovljen le tedaj, če bo pri zvaničnih zastopnikih slovenskega naroda našla toliko umevanja

in pospeševanja, kolikor sem jej ga posvečal jaz kot župan naše prve občine.

Slovanska predposvetovanja v Petrogradu, ki so se leta 1909. ponovila ravno tam, leta 1910. pa nadaljevala v Pragi, pokazala so, da bi tesnejše zveze z ruskim narodom mogle imeti za nas tudi v trgovskem obziru jako važno značenje. Kot praktičen dokaz tega bilo je naročilo, katero sem sam prinesel s sabo na večjo količino voska in voščenih sveč. Oroslav Dolenec izvršil je to naročilo v obojestransko zadovoljnost in je za tem prejel še novih naročil. Naglašalo se mi je pa, da bi na primer naša vina lahko našla prav dober trg v Rusiji, katera si svoj veliki konzum vin krije skoro izključno v Nemčiji in Franciji.

Anketa o slovanskem napredku, ki jo je razpisala leta 1907. praška komisija za slovanski shod, dala je dokaj dragocenen gradiva za izgradnjo medsebojnih stikov, tako na kulturnem in prosvetnem, kakor na gospodarskem polju.

To moje delovanje so nekateri, ki so oči imeli oprte vedno le na Dunaj in so se bali ozreti se nekaj dalje po svetu, smatrali za fantastiko, ali vsaj za neplodno. Čul sem celo pripomnjo, da sem nespameten, ker nosim svojo kožo na trg. Niso me oplašili. Veroval sem v nauk, da zaudaces fortuna adjuvat (pogumnim je naklonjena sreča) in še danes, ko vidim, da mi je to prineslo res nemile posledice, ne obžalujem tega. Ugodne posledice za narodno celoto — in ta mora biti vedno nad posameznikovo udobnost — se že kažejo in se, o tem sem trdno prepričan, pokažejo kdaj še v popolnejši meri.

Odkar se je na Srbskem izvršil prevrat in je bil na kraljevski prestol poklican Karadjordjevič Peter I., vselilo se mi je v srce prepričanje, da bo mala ta državica še kdaj odločilno posezala v usodo našega naroda. Zato sem dogodkom v Belem gradu posvečal posebno pažnjo in nisem opustil nobene prilike, da ne pokažem in po mogočnosti povdarim naših simpatij za junaški srbski narod. Videč, kako Avstro-

Ogerska naravnost brutalno pritiska na to, na vseh straneh po sovražnih ali vsaj ne ravno prijateljsko razpoloženih sosedih utesnjeno in od velikega sveta odrezano državico, čutil sem jako dobro, da to izvira le iz strahu in mrznje do Slovanstva. Zato sem v državnem zboru na Dunaju nastopil proti krutim cesarskim odredbam, s katerimi jo je Avstro-Ogerska hotela gospodarsko zadušiti.

Ko je mesto Kragujevac v Šumadiji zadela nesreča katastrofalne povodnji, dal sem od občinskega sveta izglasovati primeren prispevek za žrtve te katastrofe in začel sem zanje — ob vidni nevolji deželne vlade — zbirati dobrovoljne prispevke. Ti prispevki narasli so na dokaj znatno svoto. Smatral sem to za dokaz bratovskega pojmovanja dolžnosti srbskega naroda. O priliki koncerta »Glasbene Matice« v Belem gradu naprosil sem gospo. Franjo dr. Tavčarjevo, da je nabrane prispevke izročila kragujevskemu županu Jovanu Jovanoviću, ki mi je sledil na polje slovanske vzajemnosti s tem, da se je do dobrega naučil slovenskega jezika, tako da se je mogel izročiteljici zahvaliti in slovenske goste pozdraviti v gladki slovensčini.

Kralj Peter I., moder vladar in vsled svojega demokratskega mišljenja in obnašanja redka izjema na kraljevskem prestolu, je z budnim očesom zasledoval, kako avstrijski Slovani spremljajo kraljevino Srbijo na poti, katero jej je bil odkazal. Glede na to je moral opaziti tudi moje delovanje. Prvi dokaz o tem mi je podal, ko mi je v oktobru 1905. leta po belograjskem županu Kostu Glavinici, poslal svoje pozdrave. Leta 1906. pa me je želel odlikovati in je njegova vlada za to prosila avstro-ogrsko vlado za »zagrenje« (soglasje). Toda, kakor v podobnem slučaju pred tem Rusiji, odrekla je sedaj tudi Srbiji svoje soglasje. Kralj Peter pa se od svoje nakané ni dal odvrti: poslal mi je marveč po posebnem odposlancu red sv. Save II. razreda.

(Dalje prihodnjič.)

5%, zraven pa pride še amortizacijska kvota 1%. Realizacija teh blagajniških bonov bi bila garantirana z dohodki iz železnice in industrije. Ostali vojni dolg, to je druga polovica (16 milijard zlatih mark) pa gre na breme državnega budžeta. Čisti dohodki iz obligacij se bodo po tem načrtu uporabili za likvidacijo medzvezniških dolgov. Ostanek od 16 milijard, ki bo v nabavah v naravi, bo dobila Francija in Belgija. Taka velika transakcija se bo izvršila v več etapah. Za prodajo predvidenih obligacij bi se dobilo 3 milijarde dolarjev, a v omenjenem načrtu je predvideno, da se naj dolg Evrope Zedinjenim državam zniža na 4 milijarde dolarjev, kar znaša 16 milijard zlatih mark.

TURSKA NAROČILA PRI ŠVEDSKEM TRUSTU.

Turčija je naročila 10.000 zabojev vžigalic pri švedskem trustu. Dosedaj je kupovala ruske vžigalice.

Trgovina.

Izvozniki pozor! Tvrdka »Établissements Reifeisen Strasbourg 1, Rue de Berne« bi rada stopila v trgovske stike s tukajšnjimi trgovskimi krogi. Nakupe pred vsem: suhe gobe vseh vrst, suhe smrkice itd., zdravilne rastline in zelišča, žitne rožiče, lycopod (lesičjek) itd., med, suha zelišča, surovo volno itd. Omenjena tvrdka je pripravljena stopiti v trgovske stike tudi za izmenjavo vsakovrstnih drugih produktov. Interesenti se naj na njo direktno obrnejo.

GOSPODARSKE VESTI.

Stanje delniških družb na Češkoslovaškem. V češkoslovaški republiki je bilo 1279 domačih industrijskih in trgovskih delniških družb (za 12 več nego l. 1926) z delniško glavnico 7215,5 milj. čsl. kron. Od teh je odpadlo 1119,5 čsl. kron na industrijo živil, 717,4 milj. čsl. kron na izdelovanje strojev, aparatov in instrumentov (razen elektrotehničnih) in transportnih sredstev, 705,5 milj. čsl. kron na tekstilno industrijo, 618 milj. čsl. kron na prometni obrt, 618 milj. čsl. kron na kovinsko predelovanje, 613,7 milj. čsl. kron na rudopostvo, plavžarstvo, pridelovanje šote, 559,9 milj. čsl. kron na industrijo kamej, zemlje, ilovice in stekla in pa 522 milj. čsl. kron na kemično industrijo. Tekom l. 1927 so kapital zvišali za 275,9 milj. čsl. kron in za 167,4 milj. čsl. kron znižali. Ves akcijski kapital se je zvišal za 108,5 milj. čsl. kron.

Avstrija. Po statistiki zunanje trgovine, ki jo je na novo redigiralo in objavilo avstrijsko trgovsko ministrstvo, je znašala vrednost uvoza v letu 1927 3184,3 milijone šilingov, vrednost izvoza pa 2098,1 milijona šilingov. Pasivum znaša torej 1086,2 milijona šilingov, torej za 16,4 milijona šilingov manj kakor po prejšnjih neredigiranih podatkih. — Število brezposelnih se je proti koncu meseca maja 1928 zmanjšalo za 10.000, tako da znaša sedaj 130.393. V primeri s prejšnjim letom je število brezposelnih za 28.000 manjše.

Nemčija. Po podatkih tedenskega poročila nemškega inštituta za proučevanje konjunktura vidimo, da nemška pro-

dukcija nazaduje. Dnevna produkcija surovega železa je nazadovala 7,6%, produkcija surovega jekla je za 4% manjša kakor meseca marca tega leta, ravno tako je nazadovala produkcija koksa za 6,7% in produkcija črnega premoga za 2,7%. Tudi v tekstilni industriji je zaznamovati nazadovanje produkcije.

Češkoslovaška. Sladkorna produkcija je znašala leta 1927 12,54 milijonov meterskih stotov, to je za 2 milijona meterskih stotov več kot prejšnje leto.

Vlada namerava dovoliti uvoz umetne svile v kontingentu 400.000 kg in sicer po znižani carini 1,5 K. Ta dovolitev stopi v veljavo dne 1. julija tega leta.

Svetovno omrežje zrakoplovnih prog. Svetovno omrežje zrakoplovnih linij znaša 90.000 km, od tega pride na Evropo 59.000 km. Na Nemčijo pride 23.000 km, na Francijo 14.300 in na Anglijo 1760 km zrakoplovnih linij.

Mednarodni mlekarški kongres. V Londonu se bo vršil od 26. junija do 12. julija osmi mednarodni mlekarški kongres.

Borza dela v Mariboru. Od 10. do 16. junija t. l. je dela iskalo 107 moških in 53 ženskih, proslilih mest je bilo 89, delo je dobilo 26 moških in 22 ženskih, 32 jih je odpotovalo, 85 pa jih je odpadlo. Od 1. januarja do 16. junija pa je iskalo dela 3739 oseb, proslilih mest je bilo 1783, delo je dobilo 1100 oseb, odpotovalo jih je 1636, odpadlo pa 2008.

Pri Borzi dela v Mariboru dobi delo: 16 hlapcev, 1 električar, 1 pekar, 2 kolnarja za delavnico državne železnice v

Nišu, 2 lakirnika za delavnico državne železnice v Nišu, 1 slaščičar, 1 mesar, 1 tesar, 10 pleskarjev, 5 soboslikarjev, 15 železoslugarjev za delavnico državne železnice v Zagrebu, 6 delavcev za gradbo cesle, več vajencev (ključavničarske, pekarske, sodarske, čevljarke, nalakarske, soboslikarske, kolarske obrti ter trgovske stroke) in 6 kmečkih dekel, 1 gospodinja za na deželo, 6 kuharic, 5 služkinj, 1 gospodinja s kavcijo, vzgojiteljica, 18 šivilj za perilo, 1 kuharica v grajščino, 2 kuharici k orožnikom, 1 kuharica v oficirsko obednico, 1 mlada gospodinja k vdovcu.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 5. julija t. l. ponudbe glede dobave 100 m konopnenih cevi. — Saobračajno komercialno oddeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. julija t. l. ponudbe glede dobave slik Nj. Vel. kralja Aleksandra. — Mašinsko oddeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. julija t. l. ponudbe glede dobave kovaškega in livarskega koksa; do 7. julija t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg pisanih cunj; do 9. julija t. l. glede dobave stenja in 5000 kg pisane bombaževine; do 10. julija t. l. glede dobave trakov za merjenje brzine. — Dne 10. julija t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede oddaje kavarnice na železniški postaji Pale v zakup.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

SLAVIJA jugoslovanska zavarovalna banka d. d.

se priporoča za zavarovanje industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij proti požaru, vltomu in tatvini, zakoniti dolžnosti jamstva, nezgodam z avtomobili, poškodbam stekla i. t. d. Zavarovanje življenja v raznih kombinacijah. Centrala v Ljubljani. * * Podružnice po vsej Kraljevini.

Za jugoslovanski patent št. 3569 od 1. marca 1925 na:

„Postopek za industrijsko izdelavo in ekstrakcijo dušikovih izdelkov, uporaben za izdelke rastlinskega izvora, posebno za drožje“ („Verfahren zur industriellen Herstellung und Extraktion von Stickstoffprodukten, verwendbar für Produkte pflanzlichen Ursprunges, insbesondere für Hefe“)

se iščeje kupci ali odjemalci licenc. — Cenjene ponudbe na:

ing. Milan Šuklje, Ljubljana, Šelenburgova ul.

Najboljše

nabavite otroške majce in nogavičke, moške in ženske rokavice, žepne robce, razni nakit za šivilje, kravate, gumbe, vezonino, čipke, kompletne potrebščine za krojače, čevljarje in sedlarje edino le pri

Jos. Petelincu
Ljubljana

Telefon 2913
Na veliko!

blizu Prešernovega spomenika

Deček,

ki je dovršil prvi razred drž. realne gimnazije, star 15 let, zdrav, močan in ima veselje do trgovine, želi mesto učenca v trgovini z mešanim blagom. Cenjene ponudbe na: Stefan Holcman, trgovina z usnjem, Murska Sobota.

VELETRGOVINA

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznoversno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznoversno

RUDNINSKO VODO

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki

na razpolago!

* SALDA - KONTE *

ŠTRACE - JOURNALE

ŠOLSKÉ ZVEZKE, MAPE

ODJEMALNE KNJIŽICE

RISALNE BLOKE ITD.

nudi po izredno nizkih cenah

KNJIGOVESZNICA

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE.

KASTELIC IN DRUG

TRGOVINA S PAPIRJEM

na veliko

LJUBLJANA

MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 6

GENERALNO ZASTOPSTVO

Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani in Sladkogorske tovarne papirja in lepenske d. z. o. z. Sladki vrh.

KUVERTA

družba z o. z.

Tvornica kuvert in konfekcija papirja

LJUBLJANA

Karlovška c. 2
Vožarski pot 1

Velet trgovina

kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

TRGOVSKI LIST

se priporoča za oglašanje inseratov!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana — Telefon šte.: 2040, 2457, 2548; Interurban: 2706, 2806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepoziti itd.